

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Det svåraste som finns är att hjälpa

Hellöre, Lise-Lotte

Published in:
Åbo Underrättelser

Published: 23/12/2022

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
All rights reserved

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Hellöre, L.-L. (2022). Det svåraste som finns är att hjälpa. *Åbo Underrättelser*, (23 dec 2022).
<https://abounderrattelser.fi/det-svaraste-som-finns-ar-att-hjalpa/>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

”Det svåraste som finns är att hjälpa”

Jag gick på sexan i lågstadiet och har inte glömt fast jag nu är vuxen. Den framräckta handen, en mustig kroppslukt, fötterna som var instuckna i sandaler som nästan föll av. Ord jag inte förstod på ett språk som var mig främmande. En blick med ödmjukhet och desperation.

Det hade ringt på dörren och jag sprang ner från övervåningen för att öppna. Trots låsta grindar hade några barn och deras mamma tagit sig ända till vår ytterdörr. I carporten stod vår bil parkerad och trädgården grönskade runt en stor fikus som sträckte sina grenar högt ovanför taket på huset. De öppna handflatorna hade jag sett förut och jag visste vad det betydde. Den lilla familjen framför mig ville ha pengar eller mat.

Villrådigt tittade jag omkring mig. En vuxen kom till undsättning. ”Vi kan inte ge något.” sa hen. ”I så fall är de ännu flera här i morgon. Man måste göra så.” Lite mat tror jag i alla fall vi gav. Eller så har mitt minne omskapat en situation som var för svår att ta in.

Orättvisan lämnade en tagg i mitt hjärta. Livet får inte se ut så när man är liten. Inte när man är stor heller. Och då var vi i Afrika i ett biståndsprojekt, för att hjälpa. Men hjälpen skulle gå rätt vägar, via stora projekt och anställda distributörer, via kunskap och hjälp till självhjälp. Att hjälpa är svårt. Svårare än man kunde tro.

I min senare forskning har jag intervjuat diakoniarbetare om hur de upplever sitt jobb. Flera berättar om vikten av att kunna ge medmänniskan värdighet. Att kunna hjälpa utan att skapa skam eller skuld känslor hos den som tar emot. Att inte bli den som från ovan ger till den som är i underläge och cementera känslan av värdelöshet. ”Att hjälpa är det svåraste som finns”, säger en diakon.

I min barndom tänkte man sig att hjälpen gick från rika länder till fattiga, från norr till söder. Det var biståndsprojekt och jordbruksmaskiner, avancerad teknik som transporterades till breddgrader där inga lämpliga verkstäder fanns när mekaniken gick sönder. Så man transporterade kunskap också, *know-how*. För att ge kompetens att själv kunna fixa en traktor som fått stopp. Idén var att ge hjälp till självhjälp.

Nuförtiden tänker man sig att initiativet till att få hjälp alltmer utgår från de marginaliserade själva. Kraften till förvandling av en situation kommer från den behövande. Självständighet och fri vilja är nyckelorden. Tillsammans kan man skapa situationer där en grupp ibland får och ibland ger. Rollerna kan bytas ut i ett spel där alla har en styrka i något.

Jag undrar om familjen i Mocambique vid min dörr hade kunnat mötas annorlunda idag. Vad hade jag kunnat ge för att hjälpa på rätt sätt? Hur skulle mitt elvaåriga jag ha kunnat dela med mig av mitt överflöd utan att det nästa dag stått hundra barn med sina föräldrar utanför vår dörr? Hur hade jag kunnat bemöta dem så de upplevt sig värdefulla? Vad hade de kunnat ge mig?

I år, liksom många år tidigare, är det många fattiga barn här i Finland som får en gåva av anonyma och generösa medmänniskor. Bland annat diakonin engagerar många i sin insamling. Medmänniskor, som inte vet vem de ger en gåva, delar med sig av sitt överflöd. Jag tror att givaren också får något viktigt. Julklappen utgår utifrån barnets önskemål och föräldrarna kan om de så önskar säga att den kommer från jultomten, dem själva eller en vänlig själ. Insamlingen är ett verkligt vackert sätt att hjälpa på ett bra sätt. I bästa fall är det svårt att säga vem som hjälper vem. Stort tack till alla som är med och bidrar!

Lise-Lotte Hellöre, författare, forskare och företagare